

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:
MÓRIZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Az egyházon a sor.

Eddigi cikksorozatomban szoltam mindazokhoz, kik a debreceni egyetem nagy eszméjéért, nagy eszméjének szép reménységéért küzdenek, vagy küzdhetnének. Munkára szólítottam az egyetemi nagy bizottságot, a város áldozatra kész, tollal vagy fillérrel küzdni bátor polgárságát, az O. M. G. E.-t, a főiskola és gazdasági akadémia tanárságát. Sőt az ifjuság is kimutathatná egy kicsit ez eszméért lelkesedését. Mert míg a küzdő városokban élénken dolgoznak, adományokat adnak, írásokat írnak s az akadémiai ifjak látásokat látnak, nálunk az eddigi — bár nem csekély, de a mai bevégtelenségében nem sok — eredménnyel mindenki megelégtünk láttatik. Azonban ezek közül a tényezők közül kihagytam egyet, a debreceni főiskola eddigi legjobb barátját, leghatalmasabb támogatóját, az egyházat.

Hogy miért hagytam ki?

Mert a debreceni teljes egyetem reményét elsöpörheti, hosszú időkre

megakaszthatja a kormányok hiányzó jóakarata, meglevő vonatkozása. — De a debreceni egyetemi rangra emelkedett főiskolának meg kell valósulnia, a debreceni csonka egyetemnek, a református egyetemnek rövidesen állnia kell. Ehhez azután nyugodtan várhatjuk az állami segítséget. És ezt az egyetemi rangra emelt főiskolát minél erősebbé kell tennünk, mert minél többet adunk anyagiakban, annál többet kérhetünk, követelhetünk jogokban.

De hisz ez az egyetemi rangra emelt főiskola meg van, — mondhatná akárki — mert az itteni bölcsészeti kar hallgatói vizsgáztatijoggal bírnak. Laikus beszéd. Még egy tanszék okvetlen hiányzik ehhez a joghoz, e tanszék nélkül csak papiroson van a jog, a gyakorlati életben nem valósítható meg. A tanárképesítő vizsgálat letehetése ugyanis egy modern nyelv és a magyar művelődés történet hallgatásához van kötve. Magyar történelmi és művelődéstörténeti tanszék itt még nincs. Tehát ha mehetnének is vizsgázni a bölcsészeti kar hallgatói, végleges

vizsgálatot nem tehetnek, mert előbb más egyetemen kellene két félévig a művelődés történelmet hallgatniok.

A német tanszéket megalapította az egyházkerület. A művelődés történeti tanszék felállítása az egyházra vár. — a presbyterium kötelessége. Kötelessége mondom, mert 1906. március 25-én, 307. sz. végzésében a következő határozatot hozta:

Bár eleget tett egyházunk az adományok gyűjtésével az 1892-iki 284. sz. végzésben tett ígérétenek, mindamellett, a főiskola filozófiai fakultással és tanárképzővel egyetemi rangra leendő fejlesztésére a tanárképesítésnek az állami törvények keretén belül leendő megszerzésével s egyházunknak a főiskola irányában eddig biztosított jogainak fentartásával azon iskolai évtől kezdve, mikor a tervbe vett fakultás és tanárképző egyetemi szinten létesítették, vagy a 100,000 korona alaptőkét befizeti, vagy ennek 5 százalék kamatját állandóan biztosítja.

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren I. hol minden este Veres Tóni kiünő zenekara játszik.

A fehér egérkék.

Kis fiu koromban nagyon félttem az egértől és ha, kivált éjszaka, moszatolni hallottam, még aludni sem bírtam. Pedig volt ám nálunk egér, mert faluhelyen laktunk, ahol a lakóházunk szomszédságában volt a magtár. — Az egérkék főképpen ott tanyáztak, de bizony el-eltévedtek onnan a földszintes épület szobáiba is. Minden szobába volt egérfogó és ha valamelyikben reggel észrevettük a póruljárt egérkét, volt öröm és ujjongás. Vittük az udvarra az egérfogót, odahívtuk a macskát s aztán eléjük ráztuk az egeret, amellyel a cirrosok valamelyike csakhamar el is bánt.

Egyszer a nagybátyám, aki szeretett volna az egértől való félelmemről leszoktatni, azzal lepett meg, hogy szép kis drótkalitkában két fehér egeret küldött nekem. S ime, a hófehér testű, pirosszemű állatkákat csakugyan nem néztem azzal a rossz érzéssel, aminővel a magtári szürke egeret. — Nagyon kedvesek voltak; az embertől nem félték; a kalitka drótkalitka közé tett csemegét vigan majszolgatták s olyan barátságosan közeledtek a hívásra, hogy lassankint teljesen hozzájuk szoktam, még meg is mertem őket simogatni. Magam voltam az ápolójuk és mindennap megkínáltam őket valami jóval. Kivált az

aszaltszilvába rejtett dióbelet szerették nagyon és ha azt mutattam nekik, mindjárt kijöttek a kalitkájukból, minthogy a kalitka ajtaját is nyitva mertem hagyni néhánéha.

Volt egy pajtásom, aki annyira szerette az én fehér egeremet, hogy mindennap eljött és hozott nekik mandulát vagy aszaltszilvát diót.

Egyszer, amikor ez a kis pajtásom elment tőlünk, a két fehér egérnek is nyoma veszett. Eltűntek a kalitkájukból, amelynek az ajtaja akkor is nyitva volt. Ijedten és szomoruan gondoltam magamban arra, hogy vajjon nem Gyurka vitte-e el a fehér egérkét; de mondani nem mertem. Hanem az elveszett állatkáimat megsírtam. Minthogy hiába kerestük össze az egész lakást, nem gondolhattam jót. Hisz a hívásomra most is csak eljöttek volna, mint máskor tették, ha szabadon mászkáltak.

Gyurka, a pajtásom, másnap megint eljött és amikor a fehér egerekről kérdezősködött, nem állhattam meg, hogy azt ne mondjam neki: jobban tudod te, hogy hol lehetnek, mint én. Amikor megdöbbenését láttam, megbántam, hogy szoltam, de már késő volt. A pajtásom elment és nem is jött többet hozzánk. Én pedig megint csak azt hit-

tem, bizonyosan azért maradt el, mert rösteli, amit tett.

Pár nap múlva kis öcsém azzal sietett hozzám, hogy két egérfogóban is mozog egérke. Rosszkedvű voltam fehér egereim miatt; bántam is én a hitvány szürke egereket, amelyekről különben már egy sem tartottam; hisz rég megszoktam a kalitkás fehér egereket. A kis öcsém nem hagyott békét, hogy vigyük az egérfogókat az udvarra s szokás szerint tartuk jól a házi macskáinkat, amelyek az egérfogó láttára nyávogva jöttek utánunk. Tudták már, mit kapnak. Az egérfogóink kis faszekrénykék voltak, amelyek jól elrejtették a belőjük került apró állatot, úgy, hogy ha az ajtaját felnyitottuk, ki kellett belőle rázni az egeret.

Most is ezt eszelekedtem, még pedig, hogy hamarabb készen legyek vele, tehát egyszerre ráztam egyet a nyitott szekrénykékben.

A következő pillanatban az ijedség kiáltásával bámultam a földre. Mind a két szekrénykéből egy-egy fehér egér pottyant ki a nyávogó macskák elé.

— Jaj, Istenem! . . . rögtön felkapta őket egy-egy vérengző macska és nekem elszörnyedve kellett látnom, hogy szép kis egereimnek menthetetlenül végük! Az e yik

Kugler cukorkák főraktára Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11. Karácsony és újévre legalkalmasabb ajándék.

Ezt a határozatot az egyház-község is elfogadta.

Már pedig a filozófiai fakultás és tanárképző egyetemi szinten létesült, mert az itt, a debreceni főiskolán eltöltött szemeszterek az egyetemi féléveknek megfelelnek; a tanárképzés az állami törvények keretén belül megszervezte, hisz az itteni hallgatók vizsgálatot tehetnek bármelyik tanárvizsgáló bizottság előtt, ép úgy, mint jogászaink vizsgálatot tehetnek akármely ügyvédi vizsgáló bizottság előtt.

Minthogy az egyetemen az iskolai év, fél év az egyház kötelessége, hogy ígéretét, bevéltsa, bevéltsa pedig már 1910. február elsejével. Mert az ezen nappal megkezdődő egyetemi iskolai évben már tanárjelölteink tanárképzés vizsgálatra jelentkezhetnek és jelentkeznek. Szerintem azonban az egyház ezzel még csak fél munkát teljesített.

Az az egyház, aki évszázadokon keresztül állandó támogatója volt a főiskolának, aki közelebb is a jogi második tanszék, a teológiai ötödik tanszék felállításánál, a gimnázium 8 osztályraemelésével oly fényes tanujelét adta áldozatra készségének, az az egyház nem tehet ily ajánlatot, hogy 5000 koronát adok egy tanszék felállításához, a többi szedjétek össze máshonnan, ahonnan tudjátok. Egy teljes és az egyetem életéhez a legfontosabb tanszék teljes fenntartását kell az egyháznak magára vállalnia. Hisz az első években, ha rendkívüli tanár választottuk, az összeg csak 4000 korona s később hosszú évek múltán rug fel ez az összeg egy-két ezer koronával. Erre alapul és fedezettel szolgálhat, a jelentősen felémelet egyházi adó, amely akkorára már rendbe jön és amelynek ily nagyarányú felemelése is inkább

maeskat valahogy elesitem, de a szákmányát azért el nem eresztette, hiába kérleltem, mikor pedig erővel kiakartam venni a szájából, jól megkarmolt. Vértó kezemet elrántotta s futni engedtem a kegyetlen kis tigriseket, az én fehér egereim elpusztított.

De a fájdalommat, amit a fehér egerek pusztulása miatt éreztem, még növelte valami, ami ennél a veszteségnél is sokkal rosszabbul esett.

Gyurka jutott eszembe, az én szegény jó pajtásom, akit azóta sem láttam, amióta elárultam neki azt a csuf gyanumat. Már nem törődtem a fehér egerekkel, csak Gyurkával.

Futva-futottam át hozzá. Amikor meg láttam, könnyezve kérleltem:

— Boesüss meg nekem, Gyurkám!

Kitalálta, hogy a fehér egerekről van szó.

— Megkerültek? — kérdezte örövendve.

Lesütöttem a szememet, úgy bólintottam szótlanul. S aztán elmondtam a pajtásomnak, milyen furesán jártam az egerekkel. Gyurka elrészegedett.

— Szegénykék! Szegénykék! — ismételte. De egyszerre kiderült az arca: — Az egereidet ugyan elvesztetted, de a barátodat visszakaptad. — S erre megöleltük egymást.

Bársony István.

megindokolható e nagy kulturális és egyházi áldozattal.

A presbyteriumnak tehát rövidesen nyilatkoznia kell e kérdésben. És én e nyilatkozattól nem félek. Nem félek azért, mert a presbyterium tagjai között nagy számmal ülnek a derék, a lelkesültni tudó Szabó József, a híres civis főszámvévó utódai. Szabó József és barátai voltak azok, akik a nyolcvanas évek elején a városnál indítványt tettek két millió forint megadása iránt a felállítandó egyetem céljaira. És nem a civiseken mulott, hogy ez az indítvány keresztül nem mehetett, a bizottsági tagok másik része ellenezte azt. Mert a polgárság nagyon is jól tudta már akkor is, mit jelent ez: egyetemi város. Mit jelent az a sok diák a maga anyagi forgalmával, élénk szellemi életével; s nagyon jól tudta, mily erkölcsi erő az, ha fainak itthon, a családi tüzhely mellett adhat egyetemi műveltséget. Nemcsak a szász, az oláh, a tót tudja ennek a körülménynek nagy horderejét, hanem a debreceni polgárság is átérzi azt. És a presbyteriumi gyűlésen is csak jól eső örömmel fogja látni, hogy az ugynevezett intelligencia is, 25 év küzdelme után eljutott oda, hol Szabó József és társai már régen állottak.

A presbyterium végzése nem lehet kétséges. Mert az egyház vezetői is át vannak hatva annak a lelkes szeretetnek érzésétől, amellyel nagy elődeik a főiskola iránt viseltettek, a polgárság kitart régi meggyőződése mellett, az értelmiség is odaáll e meggyőződés mellé s így egyesült lelkesedéssel megteheti, megvalósíthatja az egyház azt, hogy a tanárképzés gyakorlatilag is megvalósuljon. Az állam megadta erre a jogot, rajtunk áll s most a presbyteriumon, hogy e joggyakorlásának alapfeltételei is megvalósíthatassanak.

Dr. Matolcsy László.

Politikai híreink.

Justh Gyula kihallgatása.

A megegyezés kilátásai.

Budapest, december 29.

Just Gyula a függetlenségi párt elnöke holnap délben kihallgatáson jelenik meg a királynál. Ez a magyar politikai világ szenzációja. A király a többször leszavazott kormány tagjait nem kívánja többé meghallgatni. Nem kívánsi Wekerle, Andrássy és Kossuth véleményére, akik mindig a maguk személye körül forgó kibontakozási terveket terjesztették elébe és a magyar politikát valóságos zsákutcába juttatták.

Most egy egészséges kombináció áll előtérben. A király Justh Gyulát hivatja, akinek többsége van az országban és a parlamentben. Justh tehát garanciát nyújthat arra, hogy amit megígér azt meg is valósítja. Ezzel szemben a függetlenségi párt vezére a bankkérés teljes tisztázását követeli, mert hisz ez képezte a válság kiinduló vontját. A

válságot tehát a bankkérdésnek a nemzet által ohajtott módon való elintézésével lehet megoldani.

Kilenc hónapi vajadás után végre a király ezt a férfiut hallgatja meg, aki céltudatosan, ingadozás nélkül küzdött az önálló magyar bankért, melynek felállítását most már az egész ország követeli.

Mi azt hisszük, hogy Lukács László akciója rövidesen sikerrel fog végződni és az ország egy erőteljes, életképes kormányt kap, mely a gazdasági önállóság programján állva, konszolidált állapotokat fog teremteni.

Lukács László és Justh Gyula között még csak bizonyos tárgyi differenciák állnak fenn, melyek a két államférfi holnapi audienciáján előreláthatólag kiegyenlített nyernek. Az egész ország ohajlja, hogy ez az egyetlen egészséges kombináció megvalósuljon. Justh is Lukács is egyenes, őszinte emberek. Az ország pedig ma nem keres mást, mint becsületes, őszinte politikusokat.

A városházáról.

Mit tárgyal a közgyűlés?

A mai közgyűlés tárgysorozatán a következő tárgyak szerepelnek: 1. Polgármesteri jelentés az 1909. év november hónapjáról. — 2. Belügyminiszteri leirat a városi tisztviselők és alkalmazottak jelenlegi és az új szervezési szabályrendeletben megálapított javadalmazása között mutatkozó különbözetnek drágasági pótlék címen megszavazása ügyében kelt közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. — 3. Kereskedelemügyi miniszter leirata a bérkocsi-ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet módosítása iránt. 4. Árva vármegye átirata a lelkészek korpótléka tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. — 5. Arad szab. kir. város és Szabolcs vármegye átirata a 13 vértanu kivégzési helyének megvétele iránt. 6. Csongrád vármegye közönségének megkeresése Horváth Mihály történetíró éreszobra és megíratandó életrajza költségeihez hozzájárulás iránt. — 7. Tolna vármegye megkeresése Perczel Mór tábornok szobra felállításához hozzájárulás iránt. — 8. Szeged szab. kir. város megkeresése a siketnémák oktatása ügyében a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása végett. — 9. Sopron vármegyének átirata az automobil-forgalom országos szabályozása iránt intézett feliratának hasonlított felirattal pártolás tárgyában. 10. Zala és Moson vármegyéknél a cigányügy rendezése tárgyában intézett felirata. Ezzel együtt a rendőrfőkapitánynak ugyan ezen ügyre vonatkozó javaslata. — 11. Moson vármegye megkeresése a „Verein zur Erhaltung des Deutschthums in Ungarn“ című osztrák egyesület igazgató működésének megakadályozása tárgyában. — 12. Zala vármegye megkeresése a közutakról és váomokról szóló törvényjavaslat módosítása érdekében intézett feliratának támogatása iránt. — 13. A helybeli ref. egyház presbyteriuma az Árpád-téren emelendő ref. templom részére a törvényhatósági bizottság által adományozott telekért és építési anyagért köszönetét nyilvánítja. — 14. A helybeli róm. kath. egyház a „Theresianum“ árvanevelő intézet újjáépítéséhez adományozott építési anyagért köszönetét nyilvánítja. — 15. Névszerinti szavazás (másod ízben) a József kir. herceg-utca és a Nyugati-utca sarkán levő városi üres telekből 34 68 négyzetöl területnek Fazekas István részére eladása tárgyában. — 16. Névszerinti szavazás (másod ízben) a Rády János tulajdonát képező libakerti föld megvétele tárgyában. — 17. Névszerinti szavazás (harmad ízben) a gróf Szapáry József tulajdonát képező Ajtó-utca 8. sorszámú házastelek megvétele tárgyában. — 18. A közigazgatási bizottságban az év végével kilépés folytán megüresedő öt tagsági helynek választás útján betöltése. — 19. Igazolási

Ujévi vásár megnyílt

VIDA MIKLOS Bartha Kálmán utóda
női divat-, pipere és rövidáru üzletében
a SZALLAGKIRÁLYNÉHOZ, Debreczen, Városház alatt.

lasztnány megalakítása. — 20. Tanácsi előterjesztés özvegy Balogh Sándornának szőlőültetvény kártalanítása és gazdasági épületek megváltása iránt beadott kérelmének rendezése iránt. — 21. Tanácsi előterjesztés a városházából egyes hivataloknak kijelölése s ezeknek megfelelő módon, esetleg bérlakásokban elhelyezése végett a felhalmozás megadása iránt. — 22. Tanácsi előterjesztés az utcai villamos ivlámpák kioldozásáról tett ajánlat folytán. — 23. Tanácsi előterjesztés a köztemető létesítése ügyében. — 24. Tanácsi előterjesztés a ref. iskolák építésénél a vállalkozó által a vállalati összegben felül kért összeg megadása és fedezése iránt. — 25. Tanácsi előterjesztés a néhai Papp László volt bor- és huszfogyasztási hivatali főnök jutalék ügyének rendezése iránt. — 26. A tanács bemutatja a Kövesdy János-féle alapítványok alapító okleveleinek tervezetét. 27. Tanácsi előterjesztés egy rendőrfogalmazói állásnak kinevezés által betölthetősére engedély megadása iránt. 28. Tanácsi előterjesztés a városi tűzoltóság részére négy vízfordó kocsi beszerzése iránt. 29. Gróf Kreith Béla ajánlata Kossuth muzeuma megvétele tárgyában. 30. A vakokat gyámoltató országos egyesület megkeresése a támogatást megtagadó közgyűlési határozat megváltoztatása iránt. 31. A „Kossuth Lajos-telep” hegyközség kérelme szervezeti szabályzata módosítása iránt. 32. Debreceni Tornaegyesület kérvénye a város címerének az egyesület pecsétjében használhatóságának engedélyezése iránt. 33. Pintye Miklós ajánlata a város tulajdonát képező József király herceg-utca 67. sorszámú ház és telek megvétele tárgyában. 34. Özv. Kis Jánosé és fia ajánlata majorsági földjük eladása tárgyában. 35. Medgyaszai Miklós tb. tanácsnok árvaszéki ülnök, dr. Boldizsár Kálmán tb. tanácsnok rendőrkapitány és Csáky János vágóhídi igazgató bejelentései a helybeli pénzügyhatárral viselt tisztségeik tudomásul vétele tárgyában. 36. Szilágyi Bálint és Nagy István szállásbiztosok, valamint Herczeg János mezőrendőr-biztos kérvényei a jelenlegi és módosított szervezeti szabályrendelethez megállapított javadalmozások között mutatkozó különbözetnek részökre kitalása iránt. 37. Szele Lajos vámfelügyelő, Szunyogh Amália és Veres Gyuláné óvónők kérvénye a nyugdíjjogosultak közö felvételéről iránt. 38. Az utadó 1907—1908. évi zárszámadása. 39. Tanácsi előterjesztés a hajdú- és rendőrlégénység egyenruházatának megrendeléséhez szükséges póthitel engedélyezése iránt. 40. A rendőrbiztosok felelőssége egyenruházatuk zsinórzatának megállapítása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. 41. Rochlitz Ignác pallagi haszonbérlet felelőssége ispanlak kijavítása ügyében hozott tanácsi határozat ellen. 42. Pinczel Vencel kérelme községi kötelékbe felvételének kilátásba helyezése iránt. 43. Kamniczky Vilmos kérelme községi kötelékbe felvételének kilátásba helyezése iránt. 44. Bordán Demeter kérelme községi kötelékbe felvételének kilátásba helyezése iránt. 45. Nyugdíjazás, özvegyi segély, gyermektartási járulék iránti kérvények. 46. Orvostudori oklevél kihirdetése.

Kereskedelem, ipar.

A budapesti kiállítás kedvezményes jegyei. Tudomására hozza az érdekelteknek a debreceni kereskedelmi és iparkamara, hogy az 1910. évi január hó 9-én a technológiai m. kir. iparmuzeumban megnyitandó bőr és cipőipari kiállítással kapcsolatos ezen iparágak köréből rendezendő tanfolyamokon való részvétel megkönnyítése céljából a nagym. Miniszter az érdekelt ipar-

rosoknak vasuti utazási kedvezményt nyújtott.

A kedvezmény a tanfolyamokon résztvevő Budapestre és vissza utazó iparosok, iparossegédek és tanoncok, beleértve valamely bőrparral vagy annak rokon iparágával foglalkozó, vagy iparos segéd gyanánt alkalmazott nőket, de az iparos nejeinek és más női hozzátartozóinak kizárásával a m. kir. államvasutakon és a kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutakon a lakóhelyükhöz legközelebb fekvő vasuti állomásról Budapestre és vissza a szomszédos forgalmu viszonylatok kivételével a személy és egyes vonatokon a II. kicsi osztályban III. osztályu egész jeggyel, a III. kocsiosztályban III. osztályu féljeggyel utazhatnak.

Az itt követendő eljárás a következő. A tanfolyamon résztvevő iparosok jelentkeznek akár közvetlenül, akár a Kamara útján (az egyöntetűség és egyszerűség kedvéért célszerűbb a kamara útján) a Technológiai m. kir. Iparmuzéummal.

Ekkor részére a m. kir. államvasutaktól nevére és lakóhelye megjelölésével kiállított kedvezményes áru jegy szerzesetik. A behívót és jegyet ezután egyszerre és közvetlenül kapja meg az illető iparos.

A kiállítás látogatására és tanulmányozására fölránduló iparosok részére a kereskedelmi Miniszter rendelete alapján legalább 5 főből álló csoportokban együtt utazó iparosok, iparossegédek és tanoncok vehetik igénybe a fentebb is kijelölt utazási kedvezményt. A jegyek beszerzése ugyanolyan módon történik, mint ily esetekben eddig is.

Ösztöndíjak a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megbízásából a kamara közhírré teszi, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által 1892. évben alapított 30,000 koronás külföldi tanulmányutrá szánt ösztöndíjak rendelkezésre álló kamatai, vagyis összesen 2700 korona ezuttal fele részben, vagyis 1350 korona összegben kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi iskolát kiváló eredménnyel végzett egyén részére, fele részben pedig ugyancsak 1350 korona összegben felső ipariskolát kiváló eredménnyel végzett egyén részére adandó ki. Ezen két ösztöndíj föltételei a következők:

Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi iskolát, illetve valamely hazai felső ipariskolát jeles eredménnyel végeztek, mely körülmény érettségi, illetve az intézettől nyert bizonyítvány-nal igazolandó.

A folyamodványban megjelölendő azon a kiviteli kereskedelem körébe tartozó speciális ismeret, illetve azon ipari ismeretág, melynek elsajátítása vagy kibővítése végett az illető a tanulmányutát megtenni szándékozik.

Felmentendők folyamodónak eddigi gyakorlati működése, továbbá nyelvismeretei és a tervezett tanulmányut programja és időtartama.

Végül megemlítendő, hogy folyamodó miképp véli szerzett ismereteit és tapasztalatait tanulmányutja befejeztével itthon értékesíthetni.

Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett az elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozik és ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaitélésénél előnyben fog részesíttetni. A pályanyertes tanulmányutjáról jelentést tenni tartozik.

A fentiek figyelembe vételével készítendő folyamodványok a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézve, a kereskedelmi és iparkamarához 1910. évi január hó 15-éig nyújtandók be.

A kamara harmadik felolvasó ülése.

A kereskedelmi és iparkamara felolvasó üléssorozatából az első kettő is igen nagy érdek-

lődést keltett, bizonyára épp oly érdeklődéssel találkozunk most következő harmadik felolvasó ülés, melyen a jogi és társadalomtudományu irodalomban kiváló munkáiról ismert Agoston Péter nagyváradi jogakadémiai tanár fog előadást tartani a munka alkotmányáról. A felolvasó ülésre, mely január 2-án, vasárnap délelőtti fél tizenegykor kezdődik és a kamara nagytermében lesz, a kamara most küldötte szét meghívóit.

A város gyásza.

Király Gyula halála.

Debrecen, december 29.

A város gazdasági tanácsosának halála általános és mély részvételt keltett. Debrecen városi közönsége egyik legbuzgóbb, leglelkesebb tisztviselőjét veszítette el az elhunytban. Mint-hogy negyedszázad év óta állott a város szolgálatában s ez idő alatt odaadó munkásságával és szakavatottságával általános rokonszenvet és megelégedést vívott ki, a társadalmi élet terén is közszerepetben állott.

Betegsége régebb keletű, mintegy két év óta állandóan gyöngélkedett. Gyomor-rákot kapott s betegsége ellen külföldi fürdőkben keresett gyógyulást. A múlt hónap 20-án állapotja oly rosszra fordult, hogy a kórház külön osztályába vétette fel magát. Tegnap este hirtelen rosszul lett. Tíz óra tájban Russu dr. és Horváth Károly dr. étherinjekciót alkalmaztak, de minden hiába volt. Király Gyula rövid agonizálás után kevéssel tizenegy óra előtt kiszenvedett.

Az elhunyt tanácsnok 51 évet élt. Életrajzi adatai a következők:

Király Gyula Debrecenben, 1858 november hó 4-én született. Atyja Király József földbirtokos, édesanyja Berényi Juliánna. Iskoláit Debrecenben végezte. Osztálytársai közé tartozott a többek között Eröss Lajos püspök is. Középkolónának elvégzése után jogot hallgatott, majd a jog- és államtudományból államvizsgát tett.

Mint katonája a 39-ik gyalogezredben szolgált. Király Gyula a város szolgálatába 1886. évben lépett. Az akkori főispán joggyakornokká nevezte ki. Majd aljegyzővé választották s az 1892. év december 22-én megejtett tisztujtáson Bészler Lajos néhai gazdasági tanácsos állását töltötte be Király Gyulával a város.

Rokonszenves modorának és nyelvtudásának nagy hasznát vette mindig, mikor a Hortobágyra érkező idegeneket kalauzolta. 1906. évben poroszországi gazdák és földbirtokosok jöttek a mi pusztánkra. A vendégeket Király Gyula vezette végig a Hortobágyon. Elismerése jeléül Vilmos németcsászár Királyt a III. oszt. porosz koronarenddel tüntette ki.

Ez év nyarán Lajos bajor trónörökös nejét és leányait is Király Gyula kalauzolta a Hortobágyon.

Az elhunyt tanácsos halála nagy és előkelő családot borított gyászba. A városházára, kereskedelmi csarnok és Kaszinó épületére kitétték a gyászlobogót. Debrecen város tanácsa és a törvényhatóság külön-külön gyászjelentést adott ki. A koporsóra a város koszorút helyez, melynek kék-sárga szalagján e felírás lesz:

„Szeretett tisztviselőjének Debrecen sz. kir. város közönsége.

A tanács koszoruján fekete szalag lesz e felirattal:

„Szeretett tisztársunknak Debrecen városi tanács tagjai.”

Koszorút küld még a debreceni Gazdasági egyesület, a Gazdakör, a Kereskedelmi

Uj! „Foto-Glob” Uj!
Batthányi-u. 6. sz.

MEGNYILT
Külföldi tanulmányok alapján villanyfényvel berendezett
fényképészeti műterem.

Nyitva reggel 8 órától este 10 óráig.
Interieurök, Exterieurök, Arcképes levelezőlapok és igazolványok 24 óra alatt készülnek.

esarnok és Kaszinó, amelyeknek az elhunyt buzgó tagja volt.

A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a szerető testvérnek, sógornak és jó rokonunknak, néhai Radistyányi Király Gyula Debrecen sz. kir. város gazdasági tanácsnokának, ref. egyházi presbyternek folyó hó 28-án este 11 órakor, életének 52-ik évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor a ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utca 28. számú háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe fognak örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1909 december hó 29. Aldás és béke poraira! Bánatos testvérei: Erzsébet férjével Abraham Lászlóval és gyermekeivel. István. Róza férjével Slachta Jánossal és gyermekeivel. József. Dezső nejjével Váradi Török Bertával és gyermekeivel. Juliánna. Nagynénje: öz. Nagy Józsefné szül. Klrály Juliánna és gyermekei. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezi.

Irodalom, művészet.

Nemsokára . . .

— Annie Vivanti. —

Nemsokára ha már majd nem szeretlek
Es visszatér kihívó kacajom,
Ha újra értek majd a szerelemhez
S a fériszívet újra megeselem.

Nemsokára, ha már majd nem szeretlek
Buesu és emlék koldusan hagyott . . .
Boldog leszek, ha végre elfeledlek
S a szemed elől elshanhatok!

Nemsokára, ha már majd nem szeretlek
S találkoznunk mégis az utcáson,
Nem is köszöntiek. Elmegyek melletted,
Fénylő szemekkel . . . S ívem meg se dobban.

Szeretni este és feledni holnap;
A sorsom ez. Szakítsd le még e percben
Csókom virágát, melybe szíved olvad.
Csak el ne sápadj! Csak csókolj, csak engem!

— Karafiáth Jenő.

A Nyugat az egyeilen modern magyar szépirodalmi és kritikai szemle, újévkor a harmadik évfolyamba lép. Ignótus, Fenyő Miksa és Osváth Ernő szerkesztőknek a magyar modern irodalom legkiválóbb írói segédkeztek a magas színvonalon álló szépirodalmi folyóirat megteremtésében. Munkatársai állandóan a legkiválóbb írók. A Nyugat rövid két éves fenállása alatt a legterjedtebb, legszivesebben olvasott szépirodalmi folyóirattá lett és ma már nélkülözhetetlen olvasmánya a közönségnek.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —
December 31., Péntek:

Este 8 és fél órakor.
A Kossuth Dalkör dalestélye a Bika dísztermében.

Január 1., Szombat:

A Szent Erzsébet egyesület tea-délutánja a Royal nagytermében.

Január 5., Szerda:

Este 8 órakor.
A Polgári Kör táncestélye a Bika dísztermében.

Január 8., Szombat:

Este 8 órakor.
Az izr. négyzet bálja a Bika szálloda dísztermében.

Január 9., Vasárnap:

Este 8 órakor.
Fráter Loránd dalestélye a Bika dísztermében.

Január 13., Csütörtök:

Este 8 órakor.
Culp Julia s az orosz trió hangversenye a Bika dísztermében.

Itt az ideje annak, hogymint előfizessen a „Debreczen“-re.

Előfizetés

egy negyedévre . . .	3.— K
vidéken	4.80 „
félévre	6.— „
vidéken	9.— „
egész évre	12.— „
vidéken	18.— „

EGYHÁZ, ISKOLA.

— Ó és új évi istentiszteletek. A református templomokban ó-esztendő napján a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban d. u. imádkozik Szele György lelkész, Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, Ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Újév első napján délelőtt prédikál: Nagytemplomban Szele György lelkész, Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, Ispotálytemplomban Boér Károly s. lelkész és délután a Nagytemplomban Erdős Károly szénior, Kistemplomban Széchenyi István 4. th., Kossuth-utcai templomban Takács Imre 3. th., Ispotálytemplomban Bereczky József 4. th.

Debreceni régi diákélet.

A diákok orvosai.

Bár ugyan fűben, fában, sokak szerint még a borban is van orvososság (logikább a diákság is így vélekedett régente), diák uraimék sem kerülhettek el, hogy olykor-olykor „orvosi kézre” ne szoruljanak. S minthogy voltak kedvelt diák csapszökek, éppenny voltak kedvelt diák orvosok is.

Az elmúlt század utolsó felében a kollégiumi orvos tanár, a holtig népszerű és minden diáktól szeretett jó öreg „Török nagyságos ur” volt az egyik kedvelt „diák orvos,” a másik meg a „kis Pally bátyánk.” No, nem éppen voltak halálosan halálosak ezek a diák nyavalyák.

A „Török nagyságos ur” kuráját akkor szerették a diákok, ha igazolatlanul maradtak ki — nagyobb lumpolások után — az iskolából. . . . Sokszor még az ágyban feküdt a jó öreg „nagyságos ur,” mikor kopogtatott a diák.

— No mit akarsz? — tudakolta az öreg ur.

— Beteg voltam! S ennyi és ennyi nap óta nem voltam fent az iskolában, — mondta sopánkodóan a diák.

— Hát orvosság kell?

Nem a, szerénykedett a derék mákvirág, bizonyítványra van szükségem.

— Öhm! Török nagyságos ur megköszönte a torkát, megcsóválta fejét s aztán zord hangon szólott az aggályoskodó legényre, szakíts egy papirost! add ide!

Ugyanis a „nagyságos ur” íróasztala felett már ilyen célra felvágott papirosok voltak kifüggesztve! Az éjjeli szekrényén meg ott volt a tinta, toll s ha csak nem hosszabb ideig tartó iskolakerülésről volt szó, a jó öreg, „nagyságos ur” habozás nélkül állította ki a bizonyítványt, melyben igazolta, hogy N. N. diák ettől s eddig tényleg — beteg volt.

A boldoguit „kis Pally doktor” meg

még a „fokosnak fénykorában” is bizalmas orvosa volt a diákságnak. Amikortájt „napi”, illetőleg „éjjeli renden” voltak a verekedések, a diákság verekedései rendőrökkel s egyéb „filiszterekkel”, megvérezett diákokoponya is bővebben került. Ilyen esetben is a „kis Pally”-hoz szerettek fordulni. Éjjeltájt, hajnalban is bekopogtak az ablakán.

— Doktor ur, sebesülés történt! Tessék hamar jönni!

Pally doktor nem tévovázott sokáig. Csakugy meztelen lábra felrántotta a csizmát. Csurokat kavartotta a nyakába! Egyik kezében a bottal, másik kezében a műszerestáskával nekilódult vezetője után s a gyengen pislogó világitásnál sok diákatyafinak bevarrogatta fejbőrét, vagy az egyéb helyeken ejtett szurásokat, vágásokat.

Aldották is a diákok a „kis Pally”-t, mert nemhogy bíróság elé, de még tanári-széket elé sem került az ilyen mokány eset. Ki — mit kapott, hallgatott vele! A sebeket pedig hamar begyógyította a tisztán pezsgő fiatal vér.

UJDONSÁGOK.

Áve Cézár!

A római világ szomorú szálló igéje jut az eszünkbe, amikor egy szegény katona fiu öngyilkosságát vesszük hírül.

— Üdvözlégy, császár, a halálba menők köszöntenek!

A nagyhatalmi álmok szerencsétlen áldozatai ezek az apai házból kiragadott, rándóba bujtatott ifjak, akiket az élet tarka szekeréről ráncigálnak le a nehéz katonai szolgálat kokaszarnyájába.

Szeretteiktől távol, néha idegen országban kell szenvedniök a militarizmus meddő, keserves rendszabályai miatt. Szigorú fegyelem, egyhangú, fáradtságos fegyvergyakorlatok és durva bánásmód ölik ki a szegény fiuk lelkéből a családi otthon szeretetét s az élet szépségei után való vágyódást.

Ahányszor egy kétségbeesett katona öngyilkosságát vesszük hírül, mindig könyözök a szemünkbe, egy köny azért a szegény anyáért is, aki elvesztett fiát egy hosszú életen át siratja. . . .

— Honvédség köréből. A király Fodor Mihályt, Barát Mórt és dr. Schwartz Sándort, a debreceni 3. honvéd gyalogezredhez tartalékos tisztekké nevezte ki.

— A Royal Szilvesztere. Nagy érdeklődés nyilvánul a Royal Szilveszter estélye iránt. A rendezőség úgy állította össze a műsort, hogy azon kellene csodálkoznunk, ha ez nem történe így. Igazi kabaré-műsor lesz ez a fényes Szilveszter-est. Denézzük ezt a műsort. A konferencier nehéz feladatát Gyöngyi Izsó, az országghírű komikus fogja végezni Gyöngyi Jolán és Szilasi Etel szerepei egy pár gyönyörű kabaré-számmal a műsoron. Mártonfalvynét is alkalma lesz közelebből és új oldaláról megismerni a debreceni közönségnek. Kuplékat énekelnek még Nádor Zsiga, Arkosi Vilmos, Horváth Kálmán. Méltó befejezése lesz a kabaré-estnek Szabó Irma és Gara Akos fellépte. Szabó Irma brilláns, nemes művészetét fogja csillogtatni. Ga a Akos pedig valóságos irodalmi szenzáció-számba menő meglepetést tartogat a közönség számára. A zongorakiséretet Mártonfalvy György, szenális karnagyunk látja el. Az estély 9 órakor — tehát a színházi előadás után — kezdődik. Belépő díj 2 kor. Fentartott helyek 3 korona.

— Cook leleplezése. Koppenhágából jelentik: Bárha az iteni egyetem által küldött bizottság végleg megállapította, hogy

Cook nem tarthat igényt arra, hogy az északi sarkot felfedezze, a bizottság elhatározta, hogy Lobre kapitány jelentését Cook megfigyeléseinek hamisításáról, mely e hét végén fog ide megérkezni, összehasonlitja Cook jelentésével. Ennek a vizsgálatnak az eredményét a bizottság megállapításainak kiegészítéseképpen szintén hozzátesszik.

— **Korcsmából a halálba.** Tegnap este végzetes tragédia áldozata lett Fekete Sándor 41 éves földmives, aki 3 gyermek apja és már évek óta korhely életmódot folytat. Elitta mindenét. Tegnap este is a korcsmából jött haza meglehetősen beállítva. Ilyen állapotban határozta el, hogy végképpen leszámol magával. Felakasztotta magát. Csak reggel vették észre tettét, amikor már nem lehetett segíteni rajta.

— **A kalábriai földrengés évfordulója.** Rómából táviratozzák, hogy a földrengés évfordulója alkalmából rendezett emlékünnepek mindenütt lélekemelő lefolyások voltak. Több városban a színházak zárva voltak. Reggio di Calabriában és Messzinában több emlékoszlopot lepleztek le.

— **Munkások Szilveszter-estéje** A debreceni össz-szervezett munkások december hó 31-én, a „Munkás-Otthon” (Margit-fürdő) dísztermében műkedvelő-előadással és táncsal egybekötött Szilveszter estélyt tartanak. Színre kerül: A bánya rabszolgái. Bányászdráma 3 felvonásban. Iria Handler Gyula. Belépődíj: személyenként előre váltva 1 korona, a pénztárnál 1 kor. 20 fillér, családjegy három személyre 2 kor. 40 fillér. Jegyek előre válthatók a Munkás-Otthonban mindennap reggel 8 től 12 óráig és d. u. 3-tól 8-ig. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

— **Ellopott dróttalan táviró.** A portsuthi állami hajógyár egyik rajzolóját — mint onnan táviratozzák — letartóztatták ama vád miatt, hogy egy dróttalan távirat felfogó készüléket és nagyszámu tervet, amelyek a dróttalan táviratozásnak az angol tengerészetben való javítására vonatkoznak, ellopott. Vajjon a letartóztatott rajzoló az ellopott tervet harmadik személyekkel közölte-e, eddig nem derült ki.

— **A tévedt nő tolvaja.** Czédler Anna, egy debreceni fiatal nő, a tévedt nők rózsás pályáján működik. Gyakran szakítja le a szerelem rózsáit, de neki is arra szomorú tapasztalatra kellett jönnie, hogy nincsen rózsás tövis nélkül. Ma délelőtt panaszt tett a rendőrségnél, hogy P. J. iparos tegnap meglátogatta s a szüvedelmes csókok közben meglopta. A tévedt nőcske szerint fésűkzettáját vitte el P. J. A rendőrség az eljárást megindította.

— **Alföldy Károly** táncintézetében a tanórak január 3-án újból megkezdődnek, beiratásokat elfogad Péterfia 2. sz. a. Telefon szám 510.

— **Kettőszáz korona** jutalmat fizetek annak, aki 12 darab ellopott sertésem nyomára vezet. Nagy Jakab.

— **A szolgálégény zsebórája.** Vass Gyula szolgálégény nagy busan panasolta el a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes meglopta. Értékes ezüst zsebóráját elvitte. A tolvajt keresik.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Szabó Lajos ref. 62 éves, Nagy Gáborné ref. 27 éves, Muthner Frigyes rom. kath. 73 éves, Szabó László ref. 15 napos, Nagy Erzsébet ref. 27 éves.

— **Polgári-kör bálja január 5-én, szerdán lesz a „Bika” dísztermében.** Belépő díj 3 korona. A zenét Magyar Imre és fia zenekara szolgáltatja.

— **Dániai férfi és női bőr kabátok** szarvasbőr mellények, bőrsapkák mérték szerint is megrendelhetők Frank Testvérek kalap és uri divat különlegességek üzletében.

— **Varga János** (Szegedi L. utóda) fém és bronzáru műhelye Piac-utca 52. sz. alatt (a megyeház mellett). Alapítotott 1877-ben. Mindennemű réz és bronzáru legolcsóbb beszerzési forrása. Javítások, csillártisztítások, stb. legolcsóbban eszközöltetnek.

— **Ügyvédjelölt** nagy praxissal (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon útján is) a kiadóhivatalban.

— **Ujévi képeslapok** óriási választékban bámulatol ólesón kaphatók Aczél antiquáriumba a ref. kistemplommal szemben.

— **Ajándék beszerzés** előtt feltétlenül tekintse meg a *Harmathy* antiquárium kirakatait Fűvészker-t. u. 14. Csodát fog látni!

— **Könyvkötészeti** munkákat Dávid-házy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Öngyilkosság a Péterfia utcai laktanyában.

Életűnt katona.

Agyonlőtte magát.

Debrecen, december 29.

Az utóbbi időben Debrecenben sűrű egymásutánban előforduló katona öngyilkosságok sorába ismét egy szomorú eset kapcsolódott. Ma délután egy debreceni honvéd-gyalogos vált meg az élettől; a Péterfia-utcai honvédlaktanyában agyonlőtte magát. A szerencsétlent állítólag családi bajok kergették a halálba.

Az öngyilkost P. Nagy Gábornak hívják. Ez év októberében vonult be a debreceni 2. honvédgyalogezredhez Erőműfalváról. Odaváló illetőségű gazdálkodó gyermeke. P. Nagy Gábor jó magaviseletű katonának mutatkozott, századparancsnoksága éppen ezért a karácsonyi ünnepekre nyolc napi szabadságot adott neki. A szabadságot *Erőműfalván, szüleitől* töltötte P. Nagy Gábor. Ma tért haza a laktanyába. Annak rendje és módja szerint jelentkezett s aztán dolga után látott.

Este 7—8 óra tájban szolgálati fegyverét magához véve, kiosant a kaszárnya félreeső helyére és ott főbelőtte magát. A golyó nyomban megölte, a szerencsétlen egyetlen jalkiáltás nélkül véres fővel zuhant a kövezetre. A lövés tompa zaja nem keltett feltűnést és P. Nagy Gábor holttestére csak később akadtak rá. Rögtön értesítették a kaszárnya ügyeletes tisztét, ki a holttestet beszállította a honvéd közpórház halottas házába.

A szerencsétlennek, mint a kaszárnyában bennünket informáltak, családi bajai adták kezébe a halálhozó fegyvert. Visszaterő alkalmával panaszkodott bajtársainak:

— Sok baj van odahaza.

De hogy miben rejlett a baj, arról nem szólt senkinek. A szerencsétlent holnapután temetik el.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Csütörtökön, 1909 dec. 30-án

A csöppség.

Vigjáték.

Holnap, pénteken, december 31-én
7 órai kezdettel

Liliomfi.

Operett.

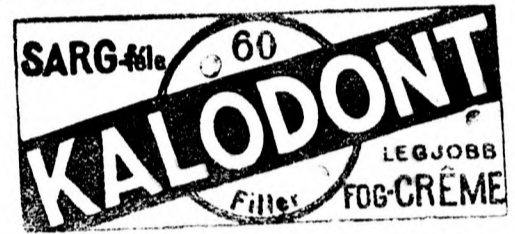
Heti műsor: Szombaton: d. u. „Koldusdiák”, este „Csikós”. Vasárnap: d. u. „Falurossza”, este „Gül baba”.

* **Ujévi előadások.** Ujév napja az idén szombatra esik és így egymásután 4 előadás lesz színházunkban. Szombaton délután 8

órákor mérsékelt helyárrakkal Millöcker bájos zenéjű operettje Koldusdiák kerül színre. Este 7 és fél órákor bérletszünetben a több év óta elő nem adott klasszikus népszínműve Szigligetinek Csikós adatik. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal Tóth Ede örökbecsű népszínműve Falu rossza, este pedig kis bérletben rendes helyárrakkal, új betanulással Gül Baba Huszka bájos zenéjű operettje kerül színre, a címszerepben Árkosi Vilmos-sal, aki a címszerepet nálunk kreálta. Gábor diákot Zilahyné, Mujkót Horváth Kálmán adja, ki ezt a szerepet a Király színházban játszotta nagy sikerrel.

* **Szakács Andor gyászja.** A debreceni színtársulat volt drámai művészt, Szakács Andort, aki jelenleg a sátorlajauhelyi színtársulat tagja, súlyos csapás érte. Tizenhét éves Andor tia meghalt. A korán elhunyt ifju temetése karácsony estéjén ment végbe.

* **Beregi Oszkár lemondása.** A nemzeti színház egykor ünnepeit szerelmes színésze, Beregi Oszkár, jelenleg német színpadokon szerez dicsőséget a magyar színészetnek. A tegnapi hivatalos lapban most újra szerepel a fiatal művész neve és pedig egy lemondással kapcsolatban. Beregi Oszkárt ugyanis — aki tartalékos hadnagy volt — a honvédség kötelekéből tisztii rendfokozatának megtartása nélkül, saját kérelmére elbocsátották.

TÁVIRATOR.

Fenyeget az ex-lex.

Budapest, december 29. A Bud. Tud. jelentése szerint az ex-lex január elsején megkezdődik. A függetlenségi pártkörben leverten tárgyalták a politikai eseményeket. — Holló szerint holnap sem lesz döntés, pártönkivüli kormányra lehet kilátásunk, amely házfeloszlatást és új választásokat hoz, amelyek márciusra megtörténnek. A pártban az van elterjedve, hogy a Kossuth- és az alkotmánypárt mindent elkövet a válság megakadályozására.

Lemondott főispán.

Nyitra, december 29. Wilezek Frigyes nyitvármegye főispánja állásáról lemondott.

Justh és Lukács elutaztak.

Budapest, december 29. Lukács László ma délelőtt fölkereste gróf Zichy Aladárt, akivel hosszasan tanácskozott. Később Justh Gyula lakására hajtatott, ahol megállapodtak bécsi utazásukra vonatkozó intézkedésekben. Justh és Lukács délután 2 órákor találkoztak a Nyugati pályaudvaron, honnan külön szalonkocsiban délután 2 óra 30 perckor Bécsbe utaztak, ahol holnap mindkettőt kihallgatáson fogadja a király.

A Haverda-ügy.

Budapest, december 29. A Curia ma tárgyalta a Haverda-ügyben a delegálás kérdését, azonban nem határozott. Az egyik budapesti esti lap szerint a Curia a budapesti törvényszéket delegálta.

Justh és Lukács Bécsben.

Bécs, dec. 29. Justh Gyula és Lukács László este hét órakor megérkeztek s egyenesen a Sacherbe hajtottak. Holnap délelőtt kihallgatáson jelennek meg a király előtt.

Bombákat találtak.

Madrid, december 29. Barcelonában egy házban, egy csereszmester lakásán bombáktaláltat. Husz bomba volt elrejtve. A rendőrség azt hiszi, hogy új összeesküvésnek jutott a nyomára.

Biztosítás gyilkosságra.

Páris, december 29. Egy Gillevics nevű orosz mérnök 1908-ban kétszázhetvenezer frank összegre életbiztosítást kötött azzal a szándékkal, hogy később valami módon ennek az összegnek saját maga birtokába jusson. Terve az volt, hogy egy fiatal, hozzá hasonló kinézésű embert megöl, azután egy bűntársra segítségével felvételi a biztosítási összeget. Egy bizonyos Podueckyt tényleg meg is ölt és azután Franciaországba menekült. Gillevics ma itt a rendőrség kezére került. Azon ürügy alatt, hogy rosszul van, félreeső helyre vezettette magát, ahol ciankálit vett be és röviddel azután meghalt.

A röpirat szerzője örül.

Budapest, december 29. Habár Mihály a kormány ellen intézett röpirat szerzője ma örömet fejezte ki az ellene intézett sajtóper felett, mert — ugymond — alkalma lesz tanukkal bizonyítani a röpirat vádjait.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 29.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv esékély. Tartott irányzat mellett jelentéktelen forgalom, változatlan áron. Egyéb gabonának változatlanok. Idő: esős.

Buza áprilisra	13.96-97
Buza májusra	13.79-80
Buza októberre	13.80-81
Rozs áprilisra	9.86-87
Rozs októberre	8.86-88
Zab áprilisra	7.59-60
Zab októberre	00.00-00
Tengeri májusra	6.63-64
Repcé augusztusra	13.50-60

Debreceni piaci arak

Piacra hozatott	Minőség	Ára
Buza.....	19.200 78-6	29-30
Kétszeres	15.100 74-2	24-25
Rozs.....	16.200 74-2	18-19
Arpa ...	14.800 66-4	14-15
Zab	14.600 47-5	14.80
Tengeri..	35.300 70-	16-
„ csöves	---	8.46
„szemes	---	12-

Élelmi cikkek:

1 mm sertéshus	120	— K
1 „ szalonna	146-152	„
1 „ kihasított sertés	128, 132	K

Takarmány:

1 mm Lucerna	7.80	8-9
1 „ Széna	7-	7.80
1 „ Lóhere	6-	7-
1 „ Bökköny	5.60	—
1 „ Alomszalma	3-	—
1 „ Takarmányrépa	1.40	—
1 „ Cukorrépa	2-	—
100 kéve zsupszalma	15-	—

A Debreceni szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-tér 2. sz.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

XLVII FEJEZET.

A nő vallomása.

Gleninch, 19. okt. 18.

Férjem!

— Igen fájdalmas mondanivalóm van, legrégibb barátaid egyikéről.

— Sohasem batorítottál fel arra, hogy bizalmammal közeledjem feléd. Ha megengeded volna, hogy oly bizalmasan legyek veled, mint némely nők férjeikkel lenni szoktak, személyesen szoltam volna ezekről, ahelyett, hogy irjak. Azonban úgy állnak a dolgok, hogy nem tudni, mikép fogadtad volna közlendőimet, ha élő szóval adom elő. Így hát írok.

— A férfi, ki ellen intelek, még mindig vendég e háznál — Miserrimus Dexter. Sohasem járt a földön ennél csalfább, ennél gonoszabb lény. Ne lökd félre leveleimet! Mielőtt ezt kimondanám barátod ellen, vártam, míg bizonyítékkal támogathatom szavaimat.

— Meg van a bizonyíték.

— Emlékezni fogsz, hogy némi ellenkező batorítottam kinyilatkoztatni, midőn tudtomra adád, hogy ezen embert kázuunkhoz meghívtad. Ha időt engedted volna nekem akkoriban a magyarázatra, tán jó okot hozhattam volna fel indokul azon ellenszenvre, mit bennem keltett. De te nem akartál várni. Te elhamarkodva és igazságtalanul azzal vádoltál, hogy nyomoréksága miatt viseltem előítélettel a szegény teremtés iránt.

(Folyt. köv.)

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Specialis javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írás és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen Arany János-u. 2.

Bejárát a II-ik kapun.

Villamos világitást,

telefonok, villamos eszengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ilylmpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Uj! Bádogos üzlet. Uj!

Ahol mindenféle bádogos munkák kaphatók és megrendelhetők. Kannák: zsirnak, viznek, petroleumnak és dézsák fényezve (lakkirozva), mint konyhai diszek; továbbá fürdő- és klozett berendezések; fürdőkádak minden alak és nagyságban; ugyszinte az új rendszerű hitelesített liter mértékek, melyek már új évre kötelezők.

Máthéi János

szerező és bádogos mester.

Üzlet: **Egyháztér 5. Iroda: Darabos-u. 54.**

Telefon 321. sz.

Telefon 321. sz.

14,306—1909. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Debreczeni Első Takarékpénztár** bej. cég végrehajthatónak özv. **Szilágyi Józsefné** szül. Balogh Karolina mint kiskoru Szilágyi Ilona, Teréz és Emma t. és t. gyámja debreczeni lakos végrehajtást szenvedők elleni 840 korona végrehajtás és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén lévő, Debreczen sz. kir. város belterületén illetőleg határában fekvő a debreceni 2355. sz. tkvben A I. 1. 2. sorsz. 2489., 8258. hrsz. alatt foglalt, házasságszövetség, illetőleg ondódi szántóföldből kiskoru Szilágyi Ilona, kiskoru Szilágyi Teréz, kiskoru Szilágyi Emme egynegyedrészt tulajdoni illetőségére, de az ezen jutalékokat terhelő 619. sorsz. alatt Balogh Karolina özv. Szilágyi Józsefné javára bekebelezett, az özvegyiség tartamára terjedő hasznélvezeti jog fentartása mellett együttesen 1582 korona 25 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeli és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. évi január hó 20-ik napján, délután 4 órakor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen 909 kor. 03 filléren alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 316 korona 44 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésben részt nem vehet.

Mint hogy az árverés alá bocsátott tulajdoni illetőségre 619 sorszám alatt Balogh Karolina özv. Szilágyi Józsefné javára az özvegyiség tartamára terjedő hasznélvezeti jog s azt megelőző tkvi rangsorban a Debreczeni Kölesönös Segélyző Egylet mint Szövetkezet javára 612. alatt 1000 kor. tőke és jár. a Debreczeni Első Takarékpénztár javára pedig 613. sorsz. alatt 7000 kor. tőke és jár. erejéig zálogjogok vannak bekebelezve, azon esetben, ha az árverés alá bocsátott tulajdoni illetőség a jelzett hasznélvezeti jog fentartásával olyan árban adatnék el, amely a jelzett jelzálogos követelések fedezete szempontjából szükségesnek mutatkozik s ezennel 10,408 koronában megállapított összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és a tulajdon illetőség a hasznélvezeti jog fentartásán nélkül a kitűzött határnapon újból elárvereztetik.

Debreczen, 1909. évi október hó 12. Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolváry,
kir. törvénzéki bír.

Legalkalmasabb
ajándék

ifj. Gyürky Sándor

papírkereskedésben kaphatók.

Ugyanis családi dobozok, francia és angol

levélpapírkülönlegességek minden nagyságban. Aquarell- és olajfesték dobozok. Legújabb

Waterman's „Jdeál“ tölthető tollszárak arany tollakkal.

Képoslap albumok, asztali tintatartó különlegességek.

Legújabb „JUWEL“ égető gép, olajfestéshez vászon ráámára felfeszítve.

Legnagyobb választék női- és férfi írómappákban.

LEGSZEBB,
legjobb, legolcsóbb
ÓRÁK

nagy választékban,
jótállással kaphatók

Gasparik Adám

órásnál, Piac utca 85. sz.,
a „Royal“ kávéházzal szemben.

Órajavítások legjobban és legolcsóbban, jótállással.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes,
Fencser takaró, Ágy- és asztal-
terítő, Flanell-takaró, Paplan és
matrác nagy raktár

Donogán és Somossy
cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

SZABADALMAK,
védjegy- és mintavédelem, az összes kultur-
államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, sza-
badalmi ügyvivő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13.
Telefon 172-74.

MOLNÁR FERENCZ Zádor Lajos utóda
női divattermében

Alkalmi vásár f. évi dec. 31-ig bezárólag, előnyös mérsékelt árakban.

Csakis finom divatcikkek!

ugymint Costüm poszták, valódi gyapju, ruha- és blouz-
szövetek, színes és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők!

valódi szőrme- és plüshekabátok, beák és muffok, gyapju-,
selyem- és csipke-blousok, színházi paletok és schálak.

Mult idényről visszamaradt áruk félárban árusítatnak ki.

Újévi kedvezmény!

3 pár bőrkezyü, dobozban . . .	4.00
6 pár bőrkezyü, elegáns doboz- ban, kezyü tágitóval . . .	7.50
12 pár bőrkezyü elegáns dobozb. tágit., sikportart. és gombolóval	14.50

SCHÖN SÁNDOR

kezyü, kötszer és orvosi műszertára.

DEBRECZEN, Piac-u. 12.

(Stenczinger-ház.)

Fióküzlet közvetlen a főposta mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni a szelvényen a szöveg könnyen elír. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetéseket árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s d. n. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. 1. emelet, a folyosón az első ajtó.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Fess asszony“, „Kitartás“, „Boldog jövő“.

Ma. Igazán maga oly gyámoltalan, magával látom, nem érdemes kezdeni. Jó, jó, de más a maga mamája. Pá, „Gyuri“.

Barna! már teljesen szórtalan. Miért?

„Osókra vágyó“, levele a kívánt helyen.

„Die erste Liebe“ levelét megkaptam, de e levele azt hiszem, közbejött akadályok miatt befejezetlen maradt. Irjon azonnal, én okvetlen válaszolok, varom „Utolsó remény“ jelige alatt a kiadóba.

Fess, szöke, független uriaszony éte-sebb, gazdag uriember barátságát keresi. -- Leveleket „Szöke asszonyka“ címen a kiadóhivatalba kérek.

Uriember csinos leány ismeretségre vágyik. Levelek „Csókra vágyó“ jelige alatt főposta restante.

Fiatal ember csinos hölgy barátságát keresi, levelet „Imádott“ jeligére a kiadóba és e lapban jelezni kérem.

Akar ön ismeretséget kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés“ apróhirdetéséhez.

Lakás.

Hat szobás lakás, külön kerttel és verandával május 1-re kiadó. Széchenyi-u. 20.

Osinosan butorozott szoba kiadó. — Simonffy-u. 15. szám alatt.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-terhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN“ apróhirdetési kö-zött és önzővel kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Saját kezelésű kitűnő ó- és uj borok a helysz ke miatt olcsón eladó Horváth Sándornál, Rákóczi-ut 41. sz.

„Jes“ porcellán poudér és toilet borax arekém kapható Vidánál, Városház alatt.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Saját termésű ó- és uj érmelléki hegyi fajborok, különböző éviek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomoroseppek kaphatók Mihálovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Házmesteri állást keres egy tiszta, szorgalmas, gyermektelen házaspár. Szíves megkeresések „Házmester“ jeligére a kiadóba

Négy középiskolát végzett, jó családból való fiu tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban.

Lapunk utcai elárúsításához fiuk (Rik-kanosok) felvétetnek.

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek. Cím a kiadóban.

Eladás.

Kitűnő Booskal kertli óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Bihardlószezen egy nagy jövedelmű szálló, 6 hoid, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Csemegeszőlőt

legnemesebb téli fajokban, muskotálylial 5 kilót 4 koronáért, remek szép, finom almát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéju dijt vagy óriás birset 2 és fél koronáért, óriás gesztenyét vagy lédus citromot 2 koronáért szállit Müller I. gyümölcskivitele Eskunhalas.

A legszebb

karácsonyi és újévi ajándék Nemethy „platinotypia“ arcképei.

Csemegealma

kiválóan finom, téli fajok, válogatott egészséges, szép példányok, parmen, jonatan bel-főr, törökbálint, rozmaring, szecsesike és batul legnemesebb fajokból, ötkilós postakosárral 3:50, ötven kilós ládával 25, százkilós ládával 45 koronáért.

Vajonckörték

kiváló finom fajokból, dill. desan és szagos császárkörtékből öt kilós postakosárral 4:50 tízkilós kosárral 8 koronáért, gondosan, lelki- ismeretesen és szavatolt fagymentesen, se-lyempapírba csomagolva szállitja utánvétellel Szeles Pál Nagymaroson, Hont megye.

Tátra-Széplak magaslati gyógyhely, téli sporttelep. Kitűnő toboggán-, bobsleigh-rodli- skipályák. Téli szanatórium üdülők, idegesség, vérsze-génység, álmatlanság, Base-dovkór, légszűhurut, asztmában szenvedők részére.

Karácsonyi vásárunk alatt

~ elért siker ~
arra tanított bennünket, hogy a

kivételes olcsó

karácsonyi árakat

1910 január 10-éig

érvényben tartjuk.

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyegáruháza

Debreczen, Kossuth-u. 5.

SZABÓ LAJOS FIAI cég
divataruházában

leszállított árak mellett

az újévi vásár

folyamatban van.

➔ Árak, minőségek, választék versenyen kívül! ➔

Sport flanel	eddig 24 krajcár	17 kr.
Velour Velez.	karácsonyi ára	
Mosó delain	eddig 36 krajcár	26 kr.
Francia delain	karácsonyi ára	
115 cm. Angol szövet	eddig 42 krajcár	26 kr.
110 cm. Divat szövet	karácsonyi ára	
uhaselymek	eddig 85-90 kr.	50 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 80 krajcár	50 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 165 kraje.	90 kr.
	karácsonyi ára	
	eddig 2-3 forint	1 frt.
	karácsonyi ára	

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél

40--50%-os árengedmény!

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.